

ERNO ENKENBERG | Katsojat ja esiintyjät 28.3.-20.4.2025

Erno Enkenbergin toinen näyttely Galleria Halmetojassa keskittyy katsojiin ja esiintyjiin. Maalausjälki on tutun lakoninen ja tyyli esittävä, mutta teosten maailma on kaukana realismista. Tapahtumien ympäristönä ovat muun muassa sirkus ja taidemuseo, toimijoina ihmiset. Maalauksissa on elementtejä, jotka rikkovat kertomusta, hämmästyttävät katsojaa.

Enkenberg hyödyntää visuaalisesti ja teemallisesti glitch-estetiikkaa, ilmiötä, josta on toisinaan käytetty suomenkielistä termiä häiriöestetiikka. Tällöin viitataan digitaalisten häiriöiden tai virheiden estetisointiin. Tietoisesti luodut virheet tai häiriöt ovat osa kuvataidetta erityisesti digitaalisen taiteen kentällä. Ilmiötä kutsutaan "glitch-taiteeksi" ja siinä hyödynnetään teknisiä virheitä. Häiriintyneet tekstuurit, vääristyneet kuvat tai ohjelmointivirheet ovat yleisiä mediataiteen keinoja. Perinteisessä maalaustaiteessa glitch-teemat ovat harvinaisempia. Maalauksen puolella on tarkoituksellisesti luotu esimerkiksi vääristymiä, pikselimäisiä elementtejä tai värihäiriöitä, jotka muistuttavat digitaalisen median virheitä.

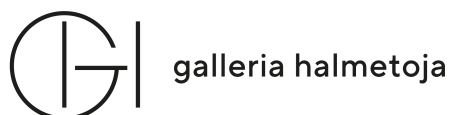
Enkenbergin maalausten tyyli on sukua realistiselle peliestetiikalle. Uusissa maalauksissa ihmiset liikkuvat seinien, maalausten ja muiden pintojen läpi. Pelien rakenteessa esiintyvät virheet, pelimaailman rikkoutuminen ja esimerkiksi hahmojen kulkeminen seinien läpi ovat yleinen ongelma, joka johtuu koodauksen virheistä. Peleissä virheistä tulee osa pelattavuutta ja narratiivia. Tällöin rajat toiminnallisuuden ja taiteellisen ilmaisun välillä hämärtyvät. Enkenberg luo nämä virheet tarkoituksella. Hän on itse kirjoittanut, että seinä ei ole este, vaan mahdollistaa symbolisen siirtymän tilasta toiseen. Kun kyseessä on maalaus maalauksessa tai esimerkiksi junan ulkoseinä, siirtymän symbolinen merkitys korostuu.

Pelien estetiikka pyrkii vaikuttavuuteen ja immersiivisyyteen. Enkenberg taas käsittelee immersiivisyyttä enemmän metatasolla. Hän sanoo haluavansa pysäyttää katsojan maalauksen eteen, hämmästyvän maalauksesta, vaikkei edes ymmärtäisi, mistä siinä on kyse. Osa teoksista käsittelee juuri tätä. Katsoja pysähtyy maalauksen eteen niin, että tulee imaistuksi sen sisään. Enkenbergin teoksien visuaalisessa tyyliässä voi yleisellä tasolla nähdä teknologian ja digitaalisen kulttuurin uteliasta kommentointia. Sisällöllisesti niistä voi lukea kritiikkiä yhteiskunnan odotuksia kohtaan. Virheettömyyden ihannointi leimaa erilaisuuden virheeksi ja johtaa sen piilottamiseen.

Erno Enkenberg onnistuu kasvattamaan glitch-estetiikan aiheuttamat kerronnan säröt rikkinäisen maailman metaforiksi. Onneksi hän osaa myös nostattaa hymyn katsojan huulille. Välillä maalauksien häiriöestetiikka näyttäytyy esiintyjän silmäniskuna katsojalle.

Veikko Halmetoja, galleristi

Erno Enkenberg (s. 1975) on espoolainen kuvataiteilija. Hän on opiskellut Lontoossa Wimbledon School of Artissa ja Kuvataideakatemiassa. Hän on pitänyt lukuisia yksityisnäyttelyitä ja osallistunut suureen määrään yhteisnäyttelyitä. Hänen maalauksiaan on nähty viime aikoina esimerkiksi Kiasmassa juuri päättyneessä Linnunradalla-näyttelyssä. Hänen teoksiaan on mm. Valtion taidemuseon, Heinin taidesäätion ja Saastamoisen säätion kokoelmissa.

galleria halmetoja